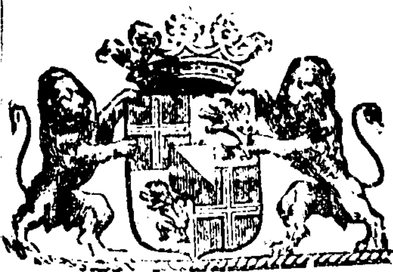
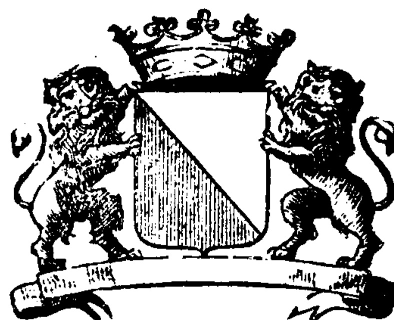
A. 1858. N°. 308.

DONDERDAG 30 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 30 December.

De zaken in Servië loopen verder zoo rustig, dat het zonderbaar zou wezen, als nu van de zijde der Porte nieuwe moeijelijkheden werden in den weg gebragt. Eene deputatie uit de Skuptschina zal zich naar vorst *Milosch* begeven, om hem het bewind op nieuw aan te bieden. Prins *Alexander* zal welligt blijven protesteren, daarin gesteund door de afkeuring, die de Oostenrijksche pers over den omkeer in Servië heeft doen hooren. Daar de door allen verlaten vorst echter niet op veel meer steun dan op dien van woorden zal kunnen rekenen, mag men de regeling in Servië als voltedig beschouwen. Zoowel Oostenrijk als de Porte hebben reeds genoeg hoofdbrekens, om zich niet nieuwe verwikkelingen op den hals te halen, en dit te minder, daar de verhouding der Porte met Servië reeds geruimen tijd weinig intiem was en het dus de Divan luttel belang kan inboezemen, welke persoon er op den troon zetelt.

In Bosnië is de toestand beter, sinds de *Tretina* in waarheid is afgeschaft; werden nog eenige der billijke klagten van de Christenen verhoord, de rust ware er spoedig geheel hersteld.

Onder Weenen za men zien, dat het voortdurend in den raad des Sultans zonderbaar toegaat; men verwachtte dan ook ministeriële veranderingen en berigt met name, dat weder twee schoonzonen des sultans en *Ethem Pacha* in den raad zullen zitting nemen, in de plaats van enkele aftredenden.

Eene mededeeling van de half officiële *Morn. Her.* tracht over de houding van 't Britsche kabinet bij 't laatste geschil tusschen Portugal en Frankrijk een meer gunstig licht te verspreiden. De aangelegenheid zal intusschen in het Parlement nog tot warme diskussiën aanleiding geven. Dan eerst zal de zaak in haar volle licht komen.

De heer *Gladstone* heeft bij zijne zending naar de Jonische eilanden teregt beweerd, dat Engeland niet alleen de verdragen mag wijzigen. Bij die gelegenheid herinnert *le Nord* er aan, dat voor die eilanden-groep in 1815, toen er nog geen Griekenland bestond, een beschermer werd gezocht. Engeland bood ze aan Oostenrijk aan, Rusland aan Engeland, dat ze eerst na veel tegenstand aannam. Was er toen een Grieksch koningrijk geweest, niemand zou er aan getwijfeld hebben ze daaraan te voegen. Wil dus Engeland grootmoedig zijn, niets verhindert dan, dat Engeland thans daartoe het voorstel doe. Geen der grootmagten zal er dan zich tegen verklaren. Rusland en Frankrijk niet, omdat beiden zooveel voor de vestiging van 't Grieksche rijk hebben opgeofferd, en Oostenrijk niet, omdat het den sleutel van de Adriatiesche golf, die zijne havens steeds zoozeer kan bedreigen, zeker liever in handen van een kleinen staat zal zien, dan in die van het magtige en soms lastige Engeland. De mogendheden zouden te minder bezwaar hebben tegen eene verandering der verdragen op dat punt, omdat het thans gebleken is, dat de weldaad, die men den Ioniërs in 1815 wilde bewijzen, voor hen thans geene weldaad meer is. — De redenering is juist; of het égoïsme daarnaar zal luisteren valt echter te betwijfelen.

In Mexiko hoopt men op de eindelijke zegepraal der liberale wapenen, vooral na den zedelijken steun aan dezelve door den President der Unie gegeven. Intusschen blijven de zaken in Centraal-Amerika voor nieuwe verwikkelingen doen vreezen. Of echter juist is, wat, naar men onder Londen zien zal, aan de *Daily News* wordt gemeld, omtrent eene verklaring der Fransche regering aan de Britsche over de Boodschap, dit mag vooreerst wel betwijfeld worden. De boodschap van den president is trouwens ook nog verre van eene Troonrede en hare mededeelingen hebben dus een veel meer relatief belang.

De Eerste Kamer is uiteen gegaan na met de gewone overhaasting de begrootings-wetten te hebben moeten behandelen en aannemen. Gister hebben we achtereenvolgens uit 's Hage per telegraaf berigt ontvangen van de aanneming der verschillende hoofdstukken, en daarvan nog meerendeels mededeeling gedaan. Omtrent de bijzonderheden wijzen wij naar het verslag der zittingen van Dingsdag avond en Woensdag morgen, in ons bijvoegsel van heden en in ons blad hierachter opgenomen. Achtereenvolgens zijn de aangelegenheden der armenwet, der *Staats-Courant*, der rivierbelangen, wateraftappingen, Rijnspoorweg-maatschappij, der wetten omtrent de veeartsenijkunde en der landbouw door den min. van binnenlandsche zaken, — de zaak onzer scheepsmagt in Indië en van het loodswezen door den min. van marine, — de kwestie der schatkistbiljetten door den min. van finantiën, — de voeding der soldaten en de legerorganisatie door den min. van oorlog, — en de laatste min gunstige berigten van Palembang door den min. van koloniën besproken. — Vooral dit laatste en het door den heer *v. Dam* over *oorlog* gezegde zal wel de belangstelling onzer lezers trekken.

De Kamer is ten slotte uiteengegaan, de behandeling van het voorstel van den heer *Sloet*, betrekkelijk de tienden, tot nader uitstellende. Al betreuren wij de noodzakelijkheid van dat uitstel, durven wij toch ook van onze Eerste Kamer de stellige aanneming verwachten van een voorstel, 't welk voor den landbouw zoo gewigtig, daarom door dien tak van nijverheid wordt gewenscht, dat spoedig tot wet zal verheven worden.

— Z. M. heeft bij het depart. van Justitie benoemd: tot komm. *J. L. Le Rutte* en *A. W. Carrière*, adj.-komm.; tot adj.-komm. *G. W. Kemna*, 1. klerk.

Voorts is de offic. van gez. 2. kl. *S. J. Goossen*, op zijn verzoek, eervol ontslagen; en — zijn bij het depart. van Marine bevorderd: tot hoofdkomm. de komm. *J. J. Verheys*; tot komm., de adj.-komm. *H. J. van Daalen Wetters*, *S. M. Staatman* en *J. A. Beck*.

— Naar men verneemt zal de gen. maj. *Schimpff*, goeverneur van Suriname, in het aanstaande voorjaar naar het vaderland terugkeeren. Na 't geen in den laatsten tijd uit die kolonie is bekend geworden, zal dit niet zeer verwonderen.

— Het komitee voor exploitatie en kolonisatie der Oost-Indiesche buitenbezittingen heeft dezer dage uitgegeven een merkwaardige brief van den luit. gen. *J. van Swieten*, goeverneur der westkust van Sumatra, aan den heer *F. H. van Vlissingen*, die, gelijk bekend is, aan het hoofd stond der adressanten van April 1857, en voorzitter is van het komitee. Het heeft teregt begrepen, dat het algemeen bekend worden der zienswijze van den luit.-gen. *van Swieten*, en vooral van de door hem gekonstateerde feiten, aanmerkelijk zou bijdragen, om duidelijk in het licht te stellen de wenschelijkheid en de mogelijkheid niet alleen van exploitatie der Oost-Indische gewesten door Europesche krachten, maar ook van Europesche kolonisatie zelfs in den zin van Europesche volksplanting. *Amst. Ct.*

— De aanvragen, welke in dezen tijd gewoonlijk geschieden, om als kweekeling op 's rijks kweekscholen geplaatst te worden, zullen talrijk zijn, aangezien men betere inrigtingen en regeling te gemoet ziet. Er kan evenwel nog niet spoedig gevolg aan gegeven worden, omdat de zaak niet in de vergadering der inspekteurs van het lager onderwijs, die spoedig aanstaande is, zal ter tafel komen. Later zullen de reglementen en bepalingen publiek gemaakt worden, naar welke grondslagen de aanvragen moeten geschieden.

— Het *H. en Eff. bl.* zegt: Men verneemt, dat de kommissie tot het onderzoeken van het plan tot het aanleggen van eene zeehaven te Scheveningen binnen eenige dagen hare werkzaamheden zal aanvangen.

Het plan tot het aanleggen van eene markt vindt te 's Hage algemeenen bijval. Reeds onderscheidene adressen van adhaesie tot het daartoe strekkende verzoek zijn bij het gemeentebestuur ingekomen.

— Men zal zich herinneren, dat de *Times* voor eenige dagen een betoog bevatte, waarin werd aangetoond dat eene vereeniging van Engelsche kooplieden moest worden daargesteld, met het plan om sir *James Brooke's* zoogenaamd regt op Serawak af te koopen. Voor ons Nederlanders is dit berigt van veel belang, vooral, daar men uit goede bron meent te weten, dat sir *Brooke* dit doel welligt binnen kort zal bereiken en reeds in onderhandeling zou zijn, om zijn etablissement op Borneo aan eene op te rigten maatschappij over te doen. Voorzeker zou de zaak van ernstiger aard zijn, indien er nog sprake ware, dat de Engelsche regering zelve den heer *Brooke* zou opvolgen. Maar zelfs ook wanneer het slechts eene bijzondere Engelsche maatschappij is, behoort de zaak niet in den wind geslagen te worden, daar zij, zoo al niet dadelijk, dan toch in het vervolg tot ernstige moeijelijkheden aanleiding kan geven. Men zou zeker in alle gevalle liever zien, dat Nederlanders zich te Serawak hadden gevestigd en zulks te meer daar Serawak onmiddelijk grenst aan de Wester-afdeeling van Borneo, voor welker exploitatie, naar algemeen bekend is, eene Nederlandsche maatschappij zal worden opgerigt. Het belang dier Nederl. maatschappij en de inzigten onzer regering zouden aanmerkelijk worden bevorderd, ingeval Nederlanders zich met sir *James Brooke* verstonden. De voortdurende nabuurschap toch van eene Engelsche vestiging, al is deze thans niet door de Britsche regering erkend, kan onze belangen ligtelijk schaden en konflikten doen geboren worden, en het zal sir *James Brooke* in den tegenwoordigen toestand zijner vestiging wel volkomen onverschillig zijn, of hij daarvoor Engelsch of Nederlandsch geld bekomt. Het is hem slechts te doen om er geld van te maken en Nederland is er veel aan gelegen om zijn gezag uit te breiden over het gebied van Broenai en aldus weder goed te maken, wat door vorige bewindsmannen is verzuimd.

— Ter voorziening in een der vakante predikantsplaatsen bij de Ned. Herv. gemeente te Rotterdam, is door de daartoe bevoegden het volgende twaalftal opgemaakt: DD. *H. P. Berlage*, te Zalt-Bommel; *W. T. van Griethuijzen*, te Harlingen; *W. B. J. van Eijk*, te Deventer; *L. W. E. Rauwenhoff*, te Dordt; *J. G. Schuuring*, te Hoorn; *C. M. A. J. Vorstman*, te Breda; *W. Ph. Scheuer*, te Leeuwarden; *J. Stemberg*, te Hoorn; *M. D. Deeleman*, te Brielle; *J. F. L. Abresch*, te Middelburg; *W. C. P. Koch*, te Doesborg en *F. W. O. Rogge*, te Oudkerk, de twee laatsten bij overstemming tegen ds. *B. J. Adriani*, te Utrecht. *O. Rott. Ct.*

— De Amsterdamsche gemeenteraad heeft gister afwijzend beschikt op een verzoek van het R. Kath. kerkbestuur der Petrus en Paulus kerk, om op de plaats der Oude Beurs eene kerk te mogen bouwen.— Omtrent de zaak van het Noordzee-kanaal is gezegd, dat, naar officieuse mededeelingen, voorloopige koncessie was verleend op later vast te stellen plannen, die binnen 3 maanden moeten zijn ingeleverd.

— Te Leiden zijn van de 571 op nieuw uitgebragte stemmen voor een lid van den gemeenteraad 305 stemmen uitgebragt op den heer *Tichler*, die alzoo gekozen is; de heer *Leswijn* bekwam 161, prof. *Thomas* 88 stemmen.

— Gister werd aan 's Rijks werf te Amsterdam de kiel gelegd van Zr. Ms. schroefstoomschip 1e kl. Djambi. *Amst. Ct.*

— Dezer dage heeft te Maastricht eene bijeenkomst plaats gehad der voornaamste belanghebbenden in den aanleg van den thans geoktroijeerden spoorweg van Luik naar Maastricht. Deze spoorlijn, waarvan de afstand ongeveer 5 uren bedraagt, zal binnen het jaar voltooid kunnen worden. Tot den aanleg zullen weinig kunstwerken aangelegd behoeven te worden; alleen zal men genoodzaakt zijn een berg, nabij het kasteel Arganteau, zoo ver te laten springen, totdat men de vereischte breedte verkrijgt.

— Uit het tweede verslag van Talitha Kûmi, dat den 10. Julij 1858 is uitgebragt en loopt van Julij 1857 tot Julij 1858, ontleent men de volgende bijzonderheden:

Er waren toen 80 verpleegden aanwezig, terwijl er voor 100 plaats is. Het geheele getal der verpleegde meisjes is geklommen tot 93, van welke 9 in diensten zijn geplaatst, 2 naar de Kaap de Goede Hoop zijn vertrokken en 5 naar de familie zijn teruggekeerd. Men had redenen tot dankbaarheid voor de aangewende moeite en zorgen; één der ontslagenen stelde de niet groote verwachting te leur. Het huis is ook ingerigt voor ontslagene gevangenen en gaat dus eene schrede verder dan de stichting Mettray te Rijsselt. De ontvangsten bedroegen dit jaar *f* 15,668.90, bedragende met het saldo van het vorige jaar *f* 26,675.34½. Onder de ontvangsten zijn twee legaten te zamen *f* 800.

— De statistiek is zeker eene voortreffelijke wetenschap en onmisbaar voor een staatsman, maar men dient ze eerlijk toe te passen of men vervalt in hetgeen genoemd wordt, de kunst om de cijfers te groeperen. Menig staatsman wordt daardoor weggesleept om tot uitkomsten te geraken, die men voor 's hands heeft willen bereiken. Dezer dage is daarvan weder een bewijs geleverd in den Belgieschen Senaat. De heer *Loos* heeft volstrekt, uit cijfers, willen betoogen het verval van den handel van Antwerpen. Hij heeft vergeleken de beide afgesloten jaren van 1856 en 1857. Hij heeft aangetoond dat in 1856 de gansche invoer van den handel, de doorvoer daaronder begrepen, bedragen had, uit de landen van Europa, 598,835,000 fr. en in 1857 634,279,000 fr., dus eene vooruitgang van 34½ millioen, en uit landen buiten Europa in 1856 158,008,600 fr., en in 1857 160,035,000 fr., dus eene vooruitgang van ruim 2 millioen. Men zou zeggen, wat is nu het onrustbarende, dewijl er in alle opzigten vooruitgang is? Het is, zegt de heer *Loos*, en hij zegt het de kamer van koophandel van Antwerpen na, dat de handel met Europesche havens 6½ pCt. en die met de landen buiten Europa slechts 1½ pCt. toegenomen is. Indien dus de handel met de Europesche havens niet zoo sterk ware toegenomen, zou de heer *Loos* niet zoo ongerust zijn. Voorwaar eene bewijsvoering die onzen Nederlandschen handel niet moet doen insluimeren op dat zoogenaamde verval van Antwerpen.

•— Uit Leyden schrijft men ons:

De heer *Cremer*, de gevierde schrijver der Betuwsche Novellen, trad Dingsdag avond op in eene openbare vergadering der Leydsche afdeeling van de Hollandsche Maatschappij voor fraaije kunsten en wetenschappen, om aan de dringende uitnoodiging van het bestuur tot het houden eener lezing te voldoen. Het bestuur zag er teregt geen bezwaar in, dat eene reeds in druk verschenen novelle werd voorgedragen; — want de enkelen, die met den inhoud van den Gelderschen Volks-Almanak van 1857, bekend waren, stelden op de voordragt van den Schrijver van het *Kriekende Kriekske* zeker veel prijs. Een talrijk en uitgezocht gehoor van wat achtbaar, eerwaardig, geleerd of krijgshaftig mogt heeten, meest van dames vergezeld, gaf een klaar bewijs van de hooge waarde, die men aan *Cremer's* verdiensten en begaafdheden toekent.

't Was bijna een preek, als men op de christelijke morale strekking acht gaf; maar ook geen preek, als men in aanmerking nam den persoon, de plaats, den vorm, het gevoel, den toon, en wat niet al eene predikatie kenmerkt. En al wordt daarbij niet gebeden en gezongen, toch is er gemeenschap tusschen hemel en aarde, als de ziel wordt bezig gehouden met de verschillende uitingen en kronkelingen van het menschelijk hart onder de meest afwisselende vormen en levenstoestanden. — Menschenkennis en karakterkunde zijn uitstekende vereischten voor den volksleeraar, maar zij worden alleen door ervaring verworven, en dragen dan meer vruchten dan de grondigste lessen over de pastoraal. 't Was dan ook jammer, dat nog de een en de ander onder de toehoorders werd gemist, voor wien het niet ondienstig zou geweest zijn zich te kunnen overtuigen, hoe men de aandacht van een gehoor gespannen kan houden. Wat *Cremer* bezit, is eene gave, die elk redenaar behoeft, maar die zeldzaam wordt gevonden.

Cremer koos het *Kriekende Kriekske* tot onderwerp en gewis zonder eenig doel; — maar tegen zijn wil is de keuze veelbeteekenend en uiterst gepast geweest. Waar veel achterklap en laster heerscht, mag de moraal uit dat stuk zich wel doen hooren. Niet altijd geldt het een vrijaadje of eene trouwpartij, maar op elk ander tooneel van het maatschappelijk gebied is het kriekende kriekske ook zoo menigmaal een beeld van den laster, die zoo moeijelijk te vangen is. Niet allen zijn echter zoo grof in hun bedrijf als *Huibert* en grove *Mie* bij *Arie Ploegers*, — behendige sprongen als van het kriekende kriekske vindt men het meest, waar men als voor een goochelaarstent het publiek tot zich trekt, uitschreeuwende: loo! loo! kom binne maar.

Cremer is minder vriend van het afschaffen dan wel van het verbeteren der kermis; — maar toch wil hij den dag des Heeren uitzonderen en eene luide toejuiching viel hem ten deel, toen hij zijn gevoelen onbewimpeld uitsprak en de heerschende en ziekelijke philantropie van onzen tijd uitmonsterde. Roerend vooral was de schildering van het tooneel, dat *Ploegers* dood voorafging en van dat ijskoude woord des geneesheers, als uit het leven gegrepen: „het is afgeloopen; — blijf maar kalm."

Kalm blijven. — Ja, dat willen we ook dan zelfs, al herinneren wij ons het verwijt van laster, dat ons trof van eene zijde, die zoo eerlijk moest wezen in haar oordeel. Kalm blijven; want geen dissonant mag zich doen hooren, waar verstand en hart har[illegible]gestemd zijn.

— Gister is alhier aanbesteed het opmaken en verbeteren van den Haarweg, gelegen tusschen de Eembrug en Bunschoten, welk werk is aangenomen door den heer *H. G. Bekker*, aannemer alhier, voor ƒ 8.650.

— Op het Hoogeland is men zeer verblijd met de in de laatste dagen gevallen regens. Er was op sommige plaatsen wezentlijk gebrek aan drinkwater voor menschen en vee. Wel had men hier en daar geboord, doch slechts op eene enkele plaats met goed gevolg, en nu is de zorg weer geweken.

— De *Sun* deelt de weêrkundige waarnemingen van den heer *Smith* mede, volgens welke de maand Januarij van het jaar 1859 nog kouder zal zijn dan die van 1795 en 1814. Den 13. zou de koude beginnen, den 17. het strengst zijn en van zeer veel sneeuw vergezeld tot het laatst der maand duren.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 29 *Dec.*, 1.59 El; + AP. 8.54. Gew. 39 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 29. Dec. 11 voet 2 duim; 10 voet 10 duim Rijnlandsch.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Gister heeft in de Eerste Kamer de beraadslaging plaats gehad over de beide onderdeelen van het *negende* hoofdst. der staatsbegrooting. (De nationale schuld en het departement van Financiën.)

De heer *Jordens* heeft eenige bedenkingen geopperd tegen het *voor memorie* uittrekken van de renten der schatkistbiljetten, en heeft zich bezwaard gevonden om, bij het vooruitzigt, dat men in geen geval dit kapitaal voor de openbare dienst zal behoeven, hetzelve zoo goed als geamortiseerd aan te merken. De heer *v. Rijkevorsel* heeft allezins daarmede ingestemd. De heer *v. Heeckeren* heeft verlangd te weten, of de minister, even als zijn voorganger, gestemd is voor de uitgifte van 's Rijkswege van certifikaten der openbare schuld.

In antwoord op deze laatste vraag, heeft de minister verklaard, dat op dit oogenblik bij zijn departement de aangelegenheid der grootboeken wordt bewerkt, en dat daarbij de door den Spr. bedoelde maatregel als van zelf ter sprake zal komen. Wijders heeft de minister het voor memorie doen uittrekken van de renten der schatkistbiljetten verdedigd, en doen opmerken, 1°. dat er voor den waarborg der muntbiljetten voor 5 tonnen renten zijn aangewezen, welke men niet zal behoeven, en 2°. dat het dan ongeraden zoude zijn om voor de schatkist nog ruim vier tonnen gouds te vorderen voor renten, waaraan even min behoefte zal wezen.

Op eene vraag van den heer *v. Nispen* antwoordt de Minister, dat wanneer de Zondagdienstregeling der brievenposterij hier of daar ongerief veroorzaakt, hij gaarne daarin, met behoud van de tegenwoordige regeling in het algemeen, de noodige verbetering zal aanbrengen.

Na eenige woordenwisseling over zekere Ommelander-kas, waarbij de minister heeft verklaard, dat hij de eerste zal zijn om zijne aanspraak op die kas te laten varen, zoodra het hem zal gebleken zijn, dat de Staat daar geen regt op heeft, zijn de beide onderdeelen van het *negende* hoofdstuk aangenomen.

Vervolgens is het *tiende* hoofdstuk (de kosten van het departem. van Oorlog) in beraadslaging gebragt.

De heer *v. Dam* heeft de ter sprake gebragte aanmerkingen, alsof de voeding van den soldaat onvoldoende zoude zijn, ernstig bestreden, en zulks aangemerkt als een onverdiend verwijt jegens de officieren, die verpligt zijn, daarvoor zorg te dragen.

Hij heeft zich verklaard tegen eene vermindering van het eindcijfer dezer begrooting, en heeft niet ingestemd met hen, die willen beweren, dat het hooger zoude zijn, dan onze financiele krachten gedoogen. Hij heeft doen opmerken, dat dergelijke bedenkingen en beweringen in onze geschiedenis niet nieuw zijn, maar heeft tevens gewezen op de zoo treurige gevolgen, die daaruit zijn voortgevloeid; — op den pligt, die het Hoofd van deze Staat grondwettig is opgelegd om voor eene voldoende verdediging van het vaderland te zorgen, en gevolgelijk op de verpligting van de leden der Staten-Generaal om de voordragten der Regering, des gevorderd, niet dan met de meeste voorzigtigheid en de meest volledige kennis van zaken te bestrijden.

Hij heeft betuigd, zich met het denkbeeld eener wettelijke regeling van het leger te kunnen vereenigen, in de hoop, dat de voordragt alleen de hoofdtrekken zal bevatten, en alzoo de goedkeuring zal mogen wegdragen van 72 personen, die regt hebben om amendementen voor te dragen, en waaronder ter naauwernood 8 à 10 worden gevonden, die eenig denkbeeld hebben van eene leger-organisatie; en dat op deze wijze een einde zal komen aan een tegenstand, die telkens wordt herhaald.

De heeren *Cremers* en *v. Nispen* hebben verklaard, de voordragt aan te nemen, omdat zij die beschouwen als van een tijdelijken aard, en als eene wet van overgang. De heer *de Vos v. Steenwijk* heeft allezins met den heer *v. Dam* ingestemd.

De minister van Oorlog kan zich niet ontveinzen, met groot genoegen de rede van den heer *v. Dam v. Isselt* te hebben aangehoord. Ten aanzien van de toezegging, door den minister gedaan, nopens het indienen eener wet op de legerorganisatie, zegt Spr., dat die wet zal bevatten de leger-indeeling en legersterkte, en dat men daarbij geenszins tot bijzonderheden zal afdalen. — De minister heeft de voeding, welke den soldaat wordt verstrekt, verklaard als allezins voldoende, en het aan de verminderde waarde van het geld toegeschreven, indien er niet meer van zijne soldij kan overschieten, en ten aanzien van de klagten over minder voldoende huisvesting, heeft de minister als zijne overtuiging doen kennen, dat de gemeenten, in welke de soldaten zich bevinden, verpligt zijn, daarvoor te zorgen, en dat, indien daarin gebreken worden gevonden, de gemeentebesturen, en niet hij minister, daarvoor verantwoordelijk zijn.

De heeren *Cremers*, *van der Ondermeulen*, *de Vos* en *van Meeuwen* treden in nader betoog tegen het beroep op het besluit van 1814 nopens de kazernering.

De min. van Oorlog merkt aan, dat het gevoelen van al de sprekers daarop nederkomt, dat hij onjuist het besluit van 1814 heeft ingeroepen. Hij gelooft dit niet, want het is zoo; bij art. 187 der grondwet wordt bepaald, dat al de kosten van het leger door den staat moeten gedragen worden, maar het is ook waar, dat in het 3. add. art. der grondwet voorkomt, dat alle bij de afkondiging van de veranderingen in de grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten gehandhaafd worden, tot dat zij door andere zijn vervangen. De vervanging van dat besluit van 1814 nu zal geschieden bij de vaststelling van de wet op de huisvesting. Ware het nu niet billijk, dat de gemeentebesturen ten minste gewacht hadden tot dat die wet tot stand gebragt ware? Hij geeft toe, dat men niet op die wet behoefde te wachten, om de gemeenten te ontheffen, maar men vergete niet, welken invloed dit op het eindcijfer der begrooting zou teweeg brengen. Niet te min acht ook de min. het wenschelijk, dat de zaak spoedig tot een goed einde worde gebragt.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten en Hoofdstuk X (oorlog), in omvraag gebragt, met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over Hoofdstuk XI (koloniën).

De heer *Insinger* behandelt het punt der slaven-emancipatie, die in beginsel als uitgemaakt mag beschouwd worden, behoudens intusschen de wettelijke bepalingen. Spr. betoogt verder, dat de schadeloosstelling, den eigenaren toegekend, niet moet worden beschouwd als eene gunst, maar als een regt.

De heer *v. Rijckevorsel* kan aan dit hoofdstuk zijne goedkeuring niet schenken, omdat onderscheidene uitgaven voor koloniën worden gedaan, die hier te lande op de begrooting niet voorkomen. Spr. is voorts in een breedvoerig betoog getreden, dat de openstelling van zoo vele havens in Oost-Indië wel geschikt kon zijn voor den uitvoer, maar niet voor den invoer.

Verschillende leden hebben vervolgens nog het woord gevoerd. De minister van Koloniën heeft daarop breedvoerig geantwoord en o. a., op de vraag wegens de geruchten van tegenspoed, die in de binnenlanden van Palembang geleden is, verklaard, dat hij niet wil ontkennen, dat door onze troepen daar een échec geleden is, doch dat dit geen redenen van bezorgdheid behoeft op te leveren. Hij is volkomen overtuigd, dat het brave Neêrl. Indisch leger binnen niet langen tijd toonen zal, dat het dien tegenspoed zal te boven komen. Intusschen heeft de minister te kennen gegeven, dat het ons streven niet moet zijn, om door schitterende wapenfeiten onzen roem te verhoogen, en dat er geen schot moet worden gedaan dan bij volstrekte noodzakelijkheid. Zoo het noodzakelijk is, dan moeten er geene halve maatregelen worden genomen, maar eene voldoende expeditie worden uitgerust. Hij geeft de verzekering, dat voor zoo veel dit van den minister afhangt, de noodige instruktiën in dien zin zijn gegeven.

Na den minister, hebben de heeren *v. Rijckevorsel* en *v. Nispen* nog het woord gevoerd, — waarna hoofdstuk XI (*Kolonien*) met 25 tegen 2 stemmen is *aangenomen. Tegen:* de heeren *Rijckevorsel* en *v. Nispen.*

Hoofdstuk XII (*Onvoorziene Uitgaven*) wordt zonder diskussie *aangenomen* met 25 stemmen tegen 1. — *Tegen* de heer *d'Alblaing v. Giessenburgh.*

De *Voorz.* heeft toen de redenen blootgelegd waarom besloten is, dat het voorstel van den heer *Sloet*, betrekkelijk de tienden, niet heeft kunnen worden afgedaan. Gebrek aan tijd, bij de noodzakelijke behandeling der begrooting, was daarvan de voorname oorzaak.

Eindelijk is beraadslaagd over het wets-ontwerp, tot vaststelling der middelen tot bestrijding der Staatsuitgaven in 1859.

De heer *van Dam van Isselt* heeft het woord gevoerd over het fonds van den Hoogen Raad van Adel. — De heer *van Nispen* over de wet wegens den suiker-akcijns: en de heer *van Rijckevorsel* over de wijze, waarop het koloniaal batig slot op de begrooting is geplaatst. — De min. van Finantiën

heeft de drie sprekers beantwoord, waarna de middelen zijn aangenomen met 25 stemmen tegen 1. Tegen de heer *d'Ablaing van Giessenburgh.*

De vergadering is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

NAPELS, 21 December.

De koning zal eene reis ondernemen, waarvan men het doel nog niet weet. Z. M. begeeft zich naar Bari en Brindisi, alwaar eene flotille van 4 stoomschepen gereed is, om den koning naar Triest te brengen. De Engelschen alhier vermoeden, dat de koning afstand van den troon zal doen.

Eene proklamatie van *Mazzini* is in omloop, waarin hij aan zijne aanhangers beveelt zich rustig te houden, dewijl eene volksbeweging schadelijk zou zijn voor de eenheid van Italië.

TURIJN, 28 December.

Het *Giornale di Roma*, van den 24. dezer, spreekt de geruchten omtrent eene minder gunstige verstandhouding tusschen het Pauselijk hof en de Fransche regering, tegen, en verklaart voor onwaar, hetgeen sommige dagbladen hebben gemeld, dat tusschen de vertegenwoordigers dier beide regeringen hevige woordenwisselingen zouden hebben plaats gehad.

BELGRADO, 26 December.

De Senaat en de Skuptschina zijn het eens geworden omtrent een bestuur *ad interim*. *Stecka* heeft het bevel over het leger bekomen. De politieke vlugtelingen hebben amnestie erlangd. De deputatie naar prins *Milosch* is benoemd.

WEENEN, 27 December.

Het observatie-korps, aan de Servische grenzen bijeengetrokken, bestaat slechts uit eene brigade, die men echter meent, dat versterkt zal worden. Algemeen is men hier van meening, dat de Porte zal treden in het voorstel onzer regering, om nl. met de mogendheden, die Servië's toestand gewaarborgd hebben, over de tegenwoordige krisis te rade te gaan.

Het gerucht wil, dat onze regering vooraf onderrigt was van hetgeen in Servië zou gebeuren, en wel door een deputatie, die zich heimelijk naar Weenen zou hebben begeven om de welwillendheid der Oostenrijksche regering in te roepen voor het geval dat *Obrenowitch* verkozen zou worden.

Uit Konstantinopel schrijft men van den 12., toen de aftreding van *Ali Pacha* nog niet had plaats gevonden, maar het ontslag toch reeds was ingediend, dat in het ministerie ernstige oneenigheden waren uitgebroken. Zoo had o. a. in een der laatste zittingen van den ministerraad, de vroegere minister van finantiën *Hassib Pacha*, tegenwoordig direkteur der godsdienstige gestichten, *Riza* en *Safetti* verweten slecht te beantwoorden aan het vertrouwen des sultans en met name *Safetti* beschuldigd, tot eigen voordeelen te spekuleren op den finantieelen toestand des rijks, door voor de schatkist leeningen aan te gaan als de noodzakelijkheid daartoe niet voldoende bewezen is, en daarin zelf op bezwarende voorwaarden te voorzien. Dit alles zou geschieden door tusschenkomst van een Grieksch koopman, en *Hassib Pacha* verklaarde zich bereid, de bewijzen tot zijne beschuldiging te leveren.

In Bosnië blijft het zeer rustig.

Omtrent de overstrooming te Adrianopel melden de Turksche bladen het volgende:

Den 4. Dec. was het water met buitengewone snelheid gerezen. In twee uren was de geheele vlakte nevens de rivier overstroomd. Twee dagen en nachten bleef het water wassende. Sedert 1844 had men geen zoo hevige overstrooming gezien. Vooral op den regteroever vindt de overstrooming plaats, en het water, met geweld voortrollende, vernielt al wat het ontmoet. De vlakten van Demirdech en Balat vormen een ware zee.

Meer dan 60,000 ned. pd. koren zijn weggespoeld.

Nopens de maatregelen door de Porte genomen tot demping van de opstand der Ansariërs of Nosairen in Syrië, tusschen Antakia en Nahr-el-Kebyr — volgens sommigen zonaanbidders — meldt eene korrespondentie van Beryruth van 30 Nov., dat *Ismaïl Bey* door de zijnen verlaten werd zoodra de Turksche troepen onder *Tahir Pacha* naderden. Vlugtende werd hij door dezen vervolgd, die zich te Derekiebi met *Mustafa Pacha*, uit Damaskus opgetrokken, vereenigde, en toen zich naar een bijna ongenaakbaar en versterkt dorp begaf waar de vlugteling de wijk genomen had. Den cheik van dit dorp beloofde men voor de uitlevering al de schatten van *Ismaïl*, ongeveer 25,000,000 piasters. Dit werkte en de cheik vermoordde zijn neef *Ismaïl*. Om echter de wraak van diens familie te ontgaan doodde hij ook diens broeders en zonen, waaronder zelfs zuigelingen, waarop hij aller hoofden gepekeld naar Damaskus zond.

WEENEN, 28 December.

Heden is afgekondigd eene nieuwe wet op de landverhuizing naar de Hongaarsche provincien, waarbij groote voordeelen aan den landverhuizer worden toegezegd.

BERLIJN, 28 December.

Naar alle waarschijnlijkheid zal graaf *v. Schwerin* tot eersten president van het Huis der Afgevaardigden verkozen worden.

Ook hier wordt verzekerd, dat van eene bijeenroeping der konferentie, ter zake van den toestand in de Donau-vorstendommen, niets komen zal.

De *Norddeutsche Ztg.* die in de laatste jaren door bijdragen van een aantal invloedrijke personen staande gehouden en van regeringswege gesubsidiëerd werd, is, nu die subsidie opgehouden heeft en het belang van het blad verminderd is, overgegaan in handen van een boekdrukker, die zich onder borgstelling verpligt heeft, haar tot zijn dood in konservatieven geest te laten redigeren.

LONDEN, 28 December.

De *Morn. Herald*, op de zaak der Charles George terugkomende, betreurt het, dat de Port. regering niet den raad van den Eng. gezant *Howard* heeft gevolgd, om nl. het schip terug te geven op voorwaarde, dat voor de schadeloosstelling eene derde mogendheid tot scheidsregter wierd gekozen. Dan toch had het niet kunnen missen, of bij het onderzoek, daarvoor in te stellen, moest ook de regtskwestie ter sprake gekomen zijn. Verder zegt het blad, dat het schijnt, dat de Fransche gezant te Lissabon zijne instruktiën verkeerd begrepen heeft, of wel dat die niet bevatten, wat graaf *Walewski* aan ons kabinet mededeelde, en dat eerst toen het verschil bijna geëindigd was, Portugal zich tot Engeland gewend heeft.

De korrespondent van den *Daily News* te Parijs, beweert met zekerheid te kunnen melden, dat lord *Derby*, twee of drie dagen geleden van de Fransche regering de officieele verzekering heeft ontvangen, dat hij op de ondersteuning van Frankrijk, tot in het uiterste geval, kan rekenen, in zooverre Engeland het noodig mogt achten, zich tegen de Amerikaansche politiek te verzetten, gelijk die op sommige plaatsen in de boodschap van den president wordt omschreven.

Omtrent eene overwinning door de Indiesche rebellen onder *Tantia Topi* op de Engelsche troepen behaald, meldt de *Pays* het volgende:

Tantia Topi heeft op zijn togt naar Kandeisch een korps van 400 man ontmoet, die, in drie kolonnen verdeeld, den weg van Tschuphrah wilden bezetten. Hij overrompelde hen en vernielde de eerste kolonne in den bergpas van Dulabareh, waarna hij zijnen togt voortzette. De rest der Engelsche troepen kwam te laat om aan het gevecht deel te nemen, en daar *Tantia Topi* zich aan het hoofd van 18,000 man bevindt, waren zij niet sterk genoeg om hem te vervolgen. Men verzekerde insgelijks, dat de distrikten van Galua en Mewat, in de provincie Kandeisch, alsmede de steden Tedscharah en Alinagher in opstand waren geraakt.

Dit alles vereischt bevestiging.

De berigten uit Mexiko bevestigen, dat de liberale troepen zich om de hoofdstad te zamentrekken ten einde den val van *Zuloaga* te bewerken.

Uit Callao heeft men tijding van den 12., van Paito tot den 16. Nov. Vier Peruaansche oorlogsvaartuigen met troepen zijn naar Ecuador gezonden. Deze zullen de blokkade van Guaijaquil handhaven. De troepen waren naar de noordelijke grenzen van Teru gezonden, alwaar waarschijnlijk gevechten zullen plaats hebben. De handel was te Callao, tengevolge van den oorlog kwijnende.

De berigten uit China behelzen nog, dat de Chinesche regering de Europeanen verzocht heeft hunne medewerking te verleenen tot uitroeijing der zeeroovers. Omtrent het oproer verneemt men, dat de rebellen in de nabijheid van Nanking en aan beide oevers van den Yan-tsekia Ing hoe langer hoe dreigender houding aannemen. De stad Lou-ho hebben zij ingenomen en alle ingezetenen gedood. Het hoofd des bestuurs werd levend aan de poort genageld.

Te Amoy waren, volgens berigten van 4 Nov., ernstige ongeregeldheden uitgebroken. Men duchtte er zeer een aanval der rebellen.

LONDEN, 29 December.

De Afrikaansche mail is aangekomen met berigten van de Kaapstad tot 20 Nov. De pokken waren aldaar minder heerschende. In het binnenland aan de grenzen was de droogte buitengewoon en veroorzaakte veel schade.

Het stoomschip Great Britain is aangekomen met berigten van Nieuw-York 18 dezer.

In den senaat is het voorstel verworpen tot afschaffing van 't *Clayton-Bulwer*-verdrag. Volgens bekend gemaakte dokumenten had *Dallas* opgegeven, dat Frankrijk en Engeland *Belly* niet zou ondersteunen, en dat *Ousely's* zending naar Nicaragua ten doel had, om de kwestie van het protektoraat over Mosquito ten einde te brengen.

— 29 *Dec.* Gec. $96^{3}/_{4}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $92^{1}/_{4}$. 3 pCt. $73^{3}/_{8}$; Venez. 5 pCt. $44^{1}/_{8}$; Port. 3 pCt. $48^{1}/_{2}$; Sp. 3 pCt. 48; $1^{1}/_{2}$ pCt. $31^{5}/_{8}$; Rusl. $4^{1}/_{2}$ pCt. $103^{1}/_{2}$; 5 pCt. 113; Holl. $2^{1}/_{2}$ pCt. $66^{3}/_{4}$; 4 pCt. $100^{1}/_{2}$; Sard. $90^{3}/_{4}$.

PARIJS, 28 December.

De minister van binnenl. zaken heeft een groot aantal uitgewekenen in Algerië, die zich aan de regering onderworpen hadden, vergunning verleend naar Frankrijk terug te keeren.

Uit Servië verneemt men, dat de vertegenwoordigers der verschillende mogendheden, in afwachting van instruktiën desbetreffende, niet hebben geantwoord op de mededeeling der keuze van een nieuwen prins.

De heer *Moges*, die het verdrag met Japan gesloten herwaarts heeft overgebragt, is bij den heer *Walewski* in gehoor ontvangen.

De heer *Drouin de Lhuys* heeft heden een bijzonder gehoor bij den keizer gehad.

Het proces van den *Univers Israelite* tegen den *Univers* zal geen voortgang hebben, daar het laatste blad in de bestaande kwestie heeft toegegeven.

Tegen een pastoor hier ter stede is door eene dame een proces gevoerd, daar hij haar van den predikstoel beleedigd en gelasterd had. Het uitgesproken vonnis echter vernietigd zijnde, daar geen geestelijke zonder toestemming van den staatsraad kan worden vervolgd, is die toestemming aangevraagd en zal zij waarschijnlijk verleend worden.

De keizer, eene koncessie voor eene kleine spoorwegbaan verleenende, heeft den naam van een der koncessionnarissen doorgehaald, zeggende, dat hij niet wilde dat senaatsleden deel hebben in industrieële ondernemingen.

Gelijk bekend is, moesten reizigers naar Frankrijk, sedert 1 Maart 1858, hunne passen bij elke reis op nieuw laten viseren; thans heeft de minister *Delangle* de oude bepaling weêr ingevoerd, volgens welke het visum van een Fransch gezant of konsul voor een geheel jaar geldig is.

PARIJS, 29 December.

De *Moniteur* meldt, dat het bureau van den senaat is zamengesteld als volgt:

Troplong, pres., en *Pelissier* vice-pres., in plaats van wijlen *Mesnard.*

Zie in 't *bijvoegsel* het slot van de zitting van den gemeenteraad van Utrecht van 23 Dec., de zitting van den raad van Amersfoort van 28 Dec. en de avondzitting der Eerste Kamer van 28 Dec.

. Heden beviel, door Gods goedheid zeer voorspoedig, van een welgeschapen *ZOON*, ANNA MOK, geliefde echtgenoote van

Utrecht, 29 December, 1858. — J. M. SON, Praktiserend tandmeester aan de Stads Weesgestichten en het Algemeene Ziekenfonds.

HOUTVERKOOPINGEN TE ZEYST.

. De Notaris SCHADEE zal op Maandag den 3. Januarij, in de Bosschen der Roomsch Catholijke Kerk en Armen van Rijsenburg, gelegen achter het Buitengoed *Heerewegen*.

En op *HOOG-CANJE*.

Woensdag den 5. Januarij 1859, telkens ten 10 ure vóór den middag, publiek verkoopen: Eene aanzienlijke partij DEKSPARREN, REKHOUTEN, BOONSTAKEN, TUINRIJS, BLOEMSTOKKEN, staande en liggende SPARREN, BRANDHOUT enz.

VOORLOOPIG BERIGT.

. In de maand Maart of April aanstaande zal te Utrecht, ten overstaan van den Notaris VAN ZIJDVELD, publiek worden verkocht. — Eene kapitale dubbele Heerenhuizinge, gelegen aldaar op het midden van de Kromme Nieuwe Gracht aan het plansoen, bevattende vier Beneden- en zeven Bovenkamers, Dienstbodenkamers, Zolder, Keuken, Plaats enz.

TE KOOP:

. Eene partij **Sparren** of **Dennen Gordinghout**, lang 21 Amst. duim, gemiddeld in omtrek zwaar 12 Amst. duim. — *Prijsopgaven* voor bovengenoemde per gording of vadem worden verlangd met franco brieven onder Letter Y. aan 't Bureau dezer Courant.

GRUTTERIJ.

. **Te huur** of **te koop**, tegen 1[e] Mei 1859, eene welbeklante GRUTTERIJ, binnen Utrecht. Te bevragen met franco brieven bij J. VAN STOCKUM Sr. Kromme-Nieuwegracht. Utrecht.

. In Utrecht wordt door eene jufvrouw tegen 1 Mei 1859 in een fatsoenlijk P. Huisgezin, liefst zonder kinderen, tegen betaling van *f* 300. per jaar, gelegenheid gevraagd tot **inwoning** met genot van volle **kost**, vrije gedeeltelijk Gemeubeleerde Kamer en huisselijk verkeer. Adres met franco brieven onder letters A Z. Poste restante te Purmerend.

Oesters, Kastanjes, Zalm enz.

. A. VAN BROEKHUIJZEN, te Utrecht, heeft heden aangekregen een extra partij groote blanke gespeende Zeeuwsche, Texelsche, Engelsche en Cor OESTERS, opregte Bergsche *Anchovisch*, fijnzoute en gemarineerde *Haring*, vette gerookte *Winter-Zalm*, *Engelsche Sprot*, beste blanke gebeukte *Leng* en *Rondstokvisch*, *Citroenen*, zoete *Cinaasappelen*. *Limoensap*, groote SPAANSCHE KASTANJES 12½ cent de 5 ons, *Kreeften* in bussen, *Sardines à l'huile*, en alle soorten van Minerale *Wateren*, echt *Bitterwater* en fijne *Engelsche Bieren*, alsmede echt *Beijersch Bier*.

OESTERBERICT.

. B. VAN ROSSUM berigt hare begunstigers, dat zij heden ontvangen heeft eene partij versche Texelsche en Zeeuwsche OESTERS; ook is bij haar te bekomen beste *Winterharing*, *fijne gemalen Leng*, *Bergsche Ansjovisch*, *enz.*

Het 5e Huis van de Stadhuisbrug.

OESTERBERICT.

. De ondergeteekende berigt bij deze, dat hij heeft aangekregen een extra mooije partij Engelsche Texelsche Zeeuwsche, en COR OESTERS, alsmede fijn gemale *Leng*, *Rondvisch*, *Paling in 't zuur*, *gemarineerde* en *Bootsmans Winterharing*, *Bergsche Anchovisch*, *Malaga Citroenen*, fijne Engelsche Bieren. Echt Beijers en Kitsinger Bier.

Vischmarkt het 2e huis van de Servetsteeg 128.

H. J. REINKE,
vroeger *H. Koenders*.

. J. C. VAN DEN BRINK, op de Vischmarkt over het Hanengeschrei, heeft heden aangekregen eene partij beste blanke MEERBAARS, WATERBAARS en SOUSBAARS à 22 Cts. de 5 ons, BAKBAARS à 18 Cts. de 5 ons. Texelsche OESTERS voor *f* 2.30, beste Zeeuwsche Oesters voor *f* 1.80, beste Zeeuwsche OESTERS voor *f* 1.—, Zeeuwsche dito voor 80 Cents de 100. Verzoekt ieders gunst en recommandatie.

KERSGESCHENK

. als bewijs van belangstelling, den 23ste dezer, met opregte dankbaarheid ontvangen.

. Het Schei- en Geneeskundig Praeparaat

is een *nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.*

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de Huid versterken. *Het reinigt het Hoofd van de schilfers*, *belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren*, *is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum.*

Prijs per Flacon *f* 1,20.

Het Eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffmann's druppels met veel zekerder en aangenamer werking, in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder Fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het kleine fleschje 50 c. het groote *f* 1.—

De Oostersche Anti-Rheumatische KRUIDEN-OLIE is uit vlugtige Planten-Oliën, vereenigd met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld, en geneest alle rheumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijvingen geschieden tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

BRABANDER'S CHOCOLADE-KOEKJES,

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking, en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het Doosje.

VIOLET-POWDER

is een welriekend Poeder, dat de daarmede ingewrevene huid ongemeen verfrischt, blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heên werpt. Het is ook voor de luijermand zeer aan te prijzen Het Pakje kost 40 Ct.

LEDER'S BALSAMISCHE AARDNOOTOLIE-ZEEP

reinigt de huid zonder stramming te veroorzaken, geeft haar zachtheid en lenigheid en beveiligt voor den invloed der weêrsveranderingen, als koude, hitte, wind, enz. Het stuk kost 20 Cts.

Amsterdam Verkoophuis.	Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Choorst.	Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*
„ *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	Kuilenburg, *J. V. Hondius.*
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.	Vianen, *B. Swaring.*
„ *P. J. Huinck*, „	Wijk bij Duurst., Wed. *C. Zorn.*
Amersfoort, Gebr. *Bruning.*	IJsselstein, *J. J. Groenhoff.*
„ *G. T. C. v. d. Roemer.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
„ *A. H. v. Ruijven.*	en in de bekende dépots in de andere steden.
Baarn, *E. v. Dapperen.*	
„ Gez. *Petersen Nobbe.*	

. De Boekhandelaren KEMINK EN ZOON te Utrecht, hebben uitgegeven en aan de Inteekenaren verzonden:

VERVOLG

van **Mr. JOHAN VAN DE WATER'S**

GROOT PLAKKAATBOEK

's Lands van Utrecht.

Door Mr. C. W. MOORREES, Ridder der orde van den Nederl. Leeuw, Komm. der orde van de Eikenkroon, Griffier der Staten van Utrecht, en Dr. P. J. VERMEULEN, Bibliothekaris der Hoogeschool, Archivaris der Provincie, te Utrecht. Eerste deel, Zesde Aflev. in fol. Prijs *f* 1.95.

. Door de Wed. F. HERFKENS EN ZOON, te Utrecht is uitgegeven en alom verkrijgbaar:

EUTHANASIA,

OF

Christelijke Voorbereiding voor den Dood,

DOOR

J. CORSTIUS,

in leven Predikant te Amsterdam.

3de herziene en vermeerderde druk **met Portret** van den Schrijver.

De prijs der 2 deelen, waarmede dit Werk compleet is, *f* 3.50 ingenaaid, en *f* 4.20 gebonden in heel linnen.

Van het **Portret** zijn slechts weinige Ex. op groot papier verkrijgbaar à *f* 1.00.

. DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een onfeilbaar middel ter genezing van *open beenen* en *verouderde wonden.* G.... v.. I...., te Nijmegen, oud 27 jaar, had sedert negen jaren een open been, met onderscheidene wonden, waarop alle kunst der heelmeesters was te kort geschoten. Toen hij eindelijk zag dat geen geneesmiddel baatte, besloot hij tot de zalf en pillen van *Holloway*; deze veroorzaakten dadelijk eene aanmerkelijke verbetering in zijn toestand, en nadat hij nog drie maanden lang dezelven gebruikt had, was zijn been geheel genezen, en overigens zijn geheel gestel als hernieuwd.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244 en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50 *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,90.

Dec		
	GEHUWD.	
24	B. H. Esser en W. E. v. Vollenhoven.	Amsterdam
23	W. G. Franssen en M. P. Smits.	's Hage.
23	W. G. de Groot en M. D. Daniels.	Rotterdam
23	J. C. Huisers en E. P. v. Daalen.	Amsterdam
23	W. P. Janssen en E. D. Hanema.	Leeuwarden
	BEVALLEN.	
24	F. J. v. Asperen v. d. Velde geb. v. Heel z.	Haarlem.
26	T. M. Bloem geb. v. Leent, dochter.	Arnhem.
25	A. M. Fontein geb. Hannema, dochter.	Harlingen.
25	E. v. Gelder geb. Asscher, zoon.	Amsterdam
22	J. M. de Haan geb. Haages, dochter.	Amsterdam
24	F. v. Haeften geb. Brouwer, dochter.	Amsterdam
27	E. R. Hijmans geb. Oppenheimer, zoon.	Amsterdam
26	C. A. Herens geb. v. Dordtmondt, d.	's Hage.
25	J. G. Hengeveld geb. ten Cate, dochter.	Elburg.
24	N. v. Leeuwen geb. Kok, zoon.	's Hage.
29	C. Ledeboer geb. Suermondt, dochter.	Rotterdam
27	M. J. Martijn geb. Uittenhout, zoon.	's Hage.
27	G. S. W. Meulman geb. Golterman, d.	's Hage.
26	G. F. Nierdt geb. Thiensma, dochter.	Amsterdam
23	A. R. F. C. A. Rijser geb Schreuder, d.	Goes.
27	D. de Ruijter geb. Dijkhuizen, zoon.	's Hage.
24	M. A. G. Steffelaar geb. Hulstkamp, d.	Amsterdam
	OVERLEDEN.	
24	H. P. Arkenbont geb. Schokker.	's Hage.
20	Mej. J. M. Boon, 83 j.	Amsterdam
26	C. H. Cornelissen.	's Hage.
24	W. v. Dam.	's Hage.
25	G. F. Fischer, 24 j	Amsterdam
23	A. C. Kuhn geb. Coup, 68 j.	Amsterdam
25	M. Kips, dochter.	's Hage.
22	A. H. M. v. Mierlo, dochter.	Breda.
21	A. W. F. Nieman, 39 j.	Amsterdam
20	A. F. Otter.	Amsterdam
21	M. H. Pouse geb. v. Hamersveldt.	's Hage
24	W. G. C. P. Pottevin, 60 j.	Rotterdam
26	M. C. Pompejus geb. v. Arkel, 46 j.	Amsterdam
27	W. G. Pantekoek geb. v. Brakel, 80 j.	Amsterdam
26	W. C. P. Prinssen geb. v. Dam, 70 j.	Rotterdam
21	B. Schöder geb. Göckel.	Rotterdam
21	M. A v. Sassenberg.	Leijden.
21	G. J. Stork, 78 j.	Amsterdam
25	W. M. H. v. d. Stok, zoon.	's Hage.

Marktberigten.

Schiedam, 29 Dec. Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 13,00. Jenever id. *f* 18.50. Amsterd. proef *f* 19.½ zonder de belasting. Spoeling *f* 2.10 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Dec.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N. a	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen
29	2	zw.	0.0	757.17	38 8	+ 3.1	0.94	0	Betrokken
	10	wnw.	0.5	60.15	37.8	+ 4.1	0.94	0.2	Bewolkt.
30	8	w.	0.5	64.62	33.4	+ 0 9	0.98	0.1	Bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 29 December 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	2½ pCt.		64 3/8	64 11/16
dito dito	3	„	76 1/4	76 13/16
dito dito	4	„	99 1/16	
Amortisatie-Sijndikaat	3½	„	94	
Handelmaatschappij. .	4½	„	142 3/4	143
Aand. Rijn-Spoorweg.	4½	„	101 1/8	
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	2½ pCt.		53 1/4	
SPANJE.				
Obligatien	1½ pCt.		30 11/16	30 3/4
Obligatien	3	„	46 9/16	46 11/16
Binnenl. Schuld. . . .	3	„	42	
Amortisable			10 1/16	10 1/8
Bewijzen Koepons.			6 1/16	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3	pCt.	47 7/16	47 1/2
dito 1856/57. . . .	3	„	46	46 1/8
dito uitgestelde			30 1/2	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C⁰*.	5	„	106 1/2	
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	104 1/8	
Certifikaten 1840 . . .	4	„	87 3/16	
Cert bij *Stieglitz* . . .	4	„	87 7/16	
dito 5e Serie	5	„	98 5/8	
dito 1855 6e Serie . .	5	„	102 1/2	102 1/8
dito Adm. te Londen	4½	„	99	99 1/8
Certifik. van Assign. .	6	„	67	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			159 1/2	
Obligatiën	4	pCt.	83	83 1/16
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C⁰*.	4	pCt.	63 1/8	
Oblig. Metalick	5	pCt.	77 1/4	77 3/8
Oblig. Rente Am.. . .	5	„	86 5/8	86 3/4
dito dito Nat. 1854. .	5	„	78 1/4	78 7/16
dito dito	2½	„	39 1/16	39 5/16
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	100 7/8	
„ 1839, £ 100. .	5	„	100 7/8	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	„	16 7/8	17
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	5	„	42 1/8	42 3/16
Grenada, Oblig. . . .	3¼	„	20 1/8	20 3/16
Mexiko, Obl.	3	„	18 1/8	18 1/4
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	84 11/16	84 7/8

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DONDERDAG 30 December 1858, N°. 308.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Donderdag 23 *December.*

De heer *Ackersdijck* zegt, dat hoewel de tijd niet gedoogt in eenige ontwikkeling te komen, hij toch bereid is, een hoofdbezwaar, dat bij hem tegen het ontwerp bestaat, aan de overweging der vergadering voor te stellen. Hij acht het beginsel, waarvan men in de ontworpene verordening is uitgegaan, niet aannemelijk. Dat beginsel is nl., dat aan den ontvanger te gelijk het toezigt wordt opgedragen over de geheele dienst der financiën. Dit zoude geene verbetering maar een teruggang zijn. De tegenwoordige inrigting heeft wel gebreken, en zij dient ook gewijzigd te worden om haar in overeenstemming te brengen met de gemeentewet, doch er is een goed beginsel in, namelijk, dat de man die het geld ontvangt niet dezelfde is, die toezigt houdt en de ambtenaren kontroleert. Het komt Spr. onmogelijk voor, dat een tegenovergesteld beginsel op den duur goed zoude werken. Men zoude aan den ontvanger geheel uiteenloopende werkzaamheden opdragen, die zich in de uitvoering niet laten vereenigen, en waarvoor zeer zeldzaam dezelfde persoon de geschiktheid heeft. Men stelle zich slechts voor, wat men verlangt van een goed ontvanger. Dat hij met de grootste naauwgezetheid het geld van de stad beware, voor de invordering der inkomsten met de grootste naauwlettendheid zorge, en steeds gereed zij om hare schulden te betalen. Hij moet zoo weinig mogelijk zijn kantoor verlaten, met groote orde en naauwkeurigheid van alles aanteekening houden, alle zijne boeken dagelijks bijschrijven, en alle bescheiden naar vaste regelen rangschikken. Hij moet man van routine zijn, die zich met geene andere zaken bezig houdt. De inspekteur daarentegen, of hoe men hem noemen wil, moet hoegenaamd geen bemoeijingen met geld hebben; hij heeft een loopende dienst. Hij overziet al wat tot de stedelijke finantiën betrekking heeft; maakt zich bekend met de werkzaamheden van alle de ambtenaren en geeft acht op de wijze hoe zij die volbrengen. Hij onderzockt de werking van de belastingen, de gebreken of moeijelijkheden die zich daarin voordoen; hij beraamt de verbeteringen, waarvoor zij vatbaar zijn. Hij maakt zich bekend met de stelsels van belasting in andere gemeenten; vergelijkt die met de onze, en overweegt wat navolging verdient. Hij is geen man van routine, maar is voortdurend bedacht hoe leemten kunnen aangevuld, misbruiken weggenomen, bezwaren uit den weg geruimd worden; met één woord, meerdere volkomenheid in de financiën verkregen kan worden. De man die hiervoor geschikt is zoude welligt niet passen voor ontvanger. Het verschil van deze werkzaamheden is zoo in het oog vallend, dat zoo ver Spr. bekend is, in geen land, waar een ordelijk beheer van finantien bestaat, de funktiën van ontvanger en van inspekteur of kontroleur vereenigd worden; en in alle geschriften over de kennis der finantiën het eigenaardige van elk dier bemoeijingen wordt in het licht gesteld. Spr. dringt er dus op aan, dat B. en W. dit onderwerp op nieuw in overweging nemen, en wanneer zij zich met zijn gevoelen kunnen vereenigen, het ontwerp zoo wijzigen, dat naast den gemeente-ontvanger een zelfstandig ambtenaar (inspekteur, kontroleur, of hoe ook genaamd) behouden blijve, met de door hem aangeduide funktiën belast. Dat stelsel, zegt Spr., heeft de proef doorgestaan. Een zeer verdienstelijk ambtenaar heeft in die betrekking uitstekende diensten bewezen. Hij is het die bij voorkomende bezwaren of strijdvragen advies geeft; die bij het invoeren van nieuwe belastingen, bij het opmaken van verordeningen en instruktiën geraadpleegd wordt. Zijne kennis en ervaring is het dagelijksch bestuur en den raad menigvuldig te stade gekomen. Die nuttige betrekking verdient nog verbeterd te worden; doch het zoude noodlottig zijn die te vernietigen. Spr. wijst nog op een ander punt in het ontwerp, dat hem voorkomt met een goed stelsel in strijd te zijn. De wet kent slechts één gemeente-ontvanger. Dit verhindert niet dat, als zijne taak te groot is, hem hulpontvangers of gaarders kunnen worden toegevoegd. Maar een *hoofdontvanger* buiten hem is ondenkbaar. Die bestond intusschen tot nog toe, en dien stelt men in het ontwerp voor te behouden. Alleen heeft men den naam veranderd in dien van *ontvanger aan het hoofdkantoor*. Doch evenmin als men een hoofd onder een hoofd kan plaatsen, kan men een hoofdkantoor aannemen, afgescheiden van het kantoor van den gemeente-ontvanger, dat uit den aard der zaak hoofdkantoor is. Hij meent daarom dat dit zal dienen gewijzigd te worden. Dit neemt niet weg, dat die ondergeschikte ontvangers verschillend van rang zouden kunnen zijn, en men bv. een hulpontvanger en meerdere subontvangers zoude kunnen benoemen.

De heer *Boer* wenscht bij het reeds ver gevorderde uur de vergadering alleen te doen opmerken, dat men in de aanhangige voordragten juist het beginsel heeft aangenomen, dat door den heer *Ackersdijck* verlangd wordt. Er zal een ontvanger zijn, die alle ontvangsten en uitgaven doet, en een kontroleur, die al de ontvangsten kontroleert.

De heer *Ackersdijck* merkt aan, dat de kontroleur volgens de voordragt een ondergeschikt ambtenaar zou zijn, onder den ontvanger staande, terwijl de ambtenaar, dien hij bedoelt, met het toezigt over het geheel der financiën, en dus ook over de ontvangsten in al haar omvang, behoorde belast te worden.

Wegens het vergevorderd uur worden alsnu de verdere beraadslagingen verdaagd tot eene volgende vergadering.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort.

van 28 *December* 1858.

Voorzitter Mr. *A. G. Wijers.*

Tegenwoordig zijn 11, later 13 leden; afwezig is de heer *J. F. Lagerweij;* (1. vakature).

De notulen der vorige verg. worden goedgekeurd.

Aan de orde van de beraadslaging is het ontwerp-besluit tot vaststelling van het maximum van den onderstand, in 1859. aan de armen te verstrekken. Na opmerking van den Voorz. dat het tarief in overleg met de armbesturen geregeld en, bij vergelijking met andere gemeenten, alhier laag gesteld is, wordt het ontwerp met alg. st. aangenomen.

Verzoek van officieren der Stedelijke dienstd. schutterij om, voor het jaar 1859, eene toelage van *f* 200 uit de gemeentekas, onder de gestelde voorwaarden te verzekeren, voor bezoldiging van *F. G. Herchenröder*, kapelmeester bij het muziekkorps der gemelde schutterij.

De *Voorz.*, hoewel erkennende dat iedere uitgaaf bezwarend is voor de gemeente, ondersteunt het verzoek, wijl de ondervinding in andere plaatsen heeft aangetoond, dat het aanwezen van een muziekkorps op den geest der schutterij goeden invloed uitoefent, en ook hier bevorderlijk zal zijn aan het genoegen van de gansche burgerij, blijkbaar uit de bijdragen door gegoede ingezetenen verleend en toegezegd. De heer *v. Lockhorst* in aanmerking nemende dat aan den meermalen geuiten wensch der geneeskundige komm. tot oprigting van een ziekenhuis geen gevolg is gegeven, verklaart zich tegen het doen van de onderwerpelijke uitgave. De Voorz. doet opmerken, dat de kosten van *f* 2000 voor de oprigting van een ziekenhuis voor alsnog de finantiele krachten der gemeenten zouden te boven gaan.

De heer *L. E. Lagerweij* vreest, dat eene afwijzing van het verzoek nadeelig zou werken op den geest der schutterij, bij welker leden sints eenige jaren meer en meer ambitie wordt waargenomen, en gelooft, dat ingeval van inwilliging aan een' populairen wensch en met een oog op het onderwijs aan eene behoefte zal voldaan worden. Bovendien zal daardoor, volgens Spr. medegewerkt worden aan de moraliteit, wanneer schutterpligtigen met beschaafde lieden meer in aanmerking komen. De heer *Scheerenberg*, opmerkende, dat een muziekkorps niet bij de wet gevorderd wordt, zegt, niet tegen het verzoek te zullen stemmen, indien hij verzekerd was, dat later niet meerdere dan de hier bedoelde gelden zouden aangevraagd worden. De heer *v. Beek* zal op de door de heeren *v. Lockhorst* en *Scheerenberg* aangevoerde gronden tegen stemmen, en zegt, dat hij voor zich geene vrijwillige bijdrage zou hebben gegeven, bij aldien hij eene aanvraag om geld uit de gemeentekas had kunnen vermoeden. De Voorz. geeft nader te kennen, dat hij dáár, waar het eene nuttige zaak geldt, niet behoort tot degenen die uit zuinigheid tegen het doen van uitgaven zijn. Het verzoek wordt daarop ingewilligd met 8 tegen 5 st. de HH. *Scheltus*, *v. Lockhorst*, *Scheerenberg*, *v. Beek* en *de Jong*.

Ontwerp-besluit tot het in eeuwigdurende erfpacht uitgeven van een stuk grond, ter uitbreiding van het terrein der buitensociteit *Amicitia*, op de in het bijgevoegd kontrakt gestelde voorwaarden. — Goedgekeurd met algemeene stemmen.

Rapporten der kommissie en raadsafdeelingen aangaande de oprigting van eene stads-apotheek. De heer *Scheerenberg* geeft eene toelichting op het rapport der komm. De heer *v. Lockhorst* ontwikkelt de reden waarom hij, in afwijking van zijn vroeger denkbeeld, thans voor de oprigting gestemd is. Op voorstel van den Voorz., wordt overeenkomstig de konklusie van het rapport der 1. afdeeling besloten, om het rapport der komm. en de door den heer *v. Lockhorst* ingediende memorie, in handen te stellen van de pl. geneesk. komm. en van de stadsgeneesheeren, met verzoek om, met uiteenzetting van de daartoe leidende gronden, hun gevoelen in deze aan den raad kenbaar te maken.

Bij de stemming voor een lid der pl. schoolkomm., in plaats van het aftredend lid dr. *Burger*, die niet in aanmerking wenscht te komen, erlangen de heeren *A. H. C. van Driel* 8, mr. *A. R. van Bel* 3, *J. Borst* en mr. *S. J. A. van Walchren* elk 1 stem, weshalve de eerste is benoemd.

Ingekomen zijn: Rapport der komm. van wetgeving, in welker handen is gesteld de brief van Burg. en Weth. van Amsterdam nopens de nadere regeling van het beurtveer. Met het oog op de herziening van het belastingstelsel te Amsterdam, waarin een gedeelte van het kwestieuze loon van den kommissaris als eene soort van belasting ten behoeve van de armen was opgenomen, en op de omstandigheid dat de voorgenomen stoombootdienst invloed op den gang van het veer zal uitoefenen, adviseert de komm. vooralsnog omtrent deze zaak niet te beslissen, en haar (komm.) inmiddels diligent te verklaren. In dien zin is besloten met 12 tegen 1 stem, den heer *Herschel*, die, uit aanmerking van de stoombootdienst, het veer nu reeds wilde geregeld hebben.

Missive van den heer *v. Hardenbroek*, waarin hij te kennen geeft, wegens overbrenging zijner woonplaats naar Leusden, een der vereischten voor het lidmaatschap van den raad verloren te hebben, en alzoo op te houden lid van den raad der gemeente Amersfoort te zijn. — Verzending naar Burg. en Weth. ter bepaling van den tijd eener nieuwe keuze.

Verzoek namens het polderbestuur van den polder de Duist, gemeente Hoogland, daartoe strekkende dat het gemeentebestuur van Amersfoort medewerke tot afwering van eene anders onvermijdelijke ramp, door, even als voorzegd polderbestuur volgens bijgevoegd rekwest heeft gedaan, zich tot Z. M. den Koning te wenden met verzoek dat, bij de daarstelling van het nieuwe kanaal tot verbeterde waterlozing der Geldersche vallei, ook de belangen der lage landen nabij en om Amersfoort, gelegen van Aschat tot aan zee, worden in 't oog gehouden, en de rigting van het kanaal niet worde genomen op de Eem, maar door de Laak direkt in zee. — Ter sekret. en behandeling in eene volgende vergadering.

Goedkeuring van gedep. op het aanvullings kohier der belasting op de honden over 1858 en de gemeente-begrooting voor 1859. — Voor informatie.

Id. van Z. M. op het behoud van den rentenstandaard der bank van leening gedurende 1859; op de gewijzigde belasting voor het gebruik van de Waag, en op het keurloon van slagtvee en vleesch. — Voor informatie.

Missive van den kontroleur der pl. belastingen, houdende advies, om een aantal door hem aangewezen belastingschuldigen vooralsnog niet toe te laten op den staat van oninbare posten der pl. direkte belasting over 1857, maar hen door beslag op hunne goederen tot betaling te noodzaken. — Alvorens te beslissen zal een afschrift hiervan aan den gem.-ontvanger worden medegedeeld.

Op voorstel van den Voorz. wordt de benoeming van eenen bijweger of knecht aan de waag opgedragen aan Burg. en Weth.

De heer *v. Beek* geeft zijn' wensch te kennen dat in eene behoorlijke waarneming der betrekking van havenmeester, gedurende de ziekte van den tegenwoordigen titularis, worde voorzien, en wel in de volgende raadsvergadering, opdat de leden zich over de keuze van eenen plaatsvervanger kunnen beraden. De heer *Scheerenberg* geeft in bedenking, Burg. en

Weth. te magtigen daarin te voorzien en wordt ten deze door de heeren *Schluiter* en *Diemont* ondersteund. De Voorz. vindt het, ter voorkoming van moeijelijkheden, raadzaam, dat de raad aan B. en W. magtiging verleent, om aan den zoon van *Hubers*, die thans reeds het havenmeesterschap waarneemt, de betrekking gedurende de ziekte zijns vaders op te dragen. — Dien overeenkomstig is besloten.

De heer *v. Bel* vraagt of de aangekondigde aanbesteding van het opwinden der klokken heeft plaats gehad, en of in de voorwaarden wijzigingen zijn aangebragt, ten einde een' meer geregelden gang van het uurwerk van den Lieve Vrouwe toren te verkrijgen.

De Voorz. antwoordt dat thans onder de voorwaarden is opgenomen, dat de gemeente zelve het touwwerk zal leveren, waartoe men voornemens is een doelmatiger soort te bezigen. Spr. had zich voorgesteld, dit punt later bij den raad ter sprake te brengen en magtiging te vragen om een' tijdmeter aan te schaffen, voor de som, welke de nu gedane aanbesteding is beneden die van de voorlaatste. De heer *Diemont* verklaart zich, even als vroeger, met de aanschaffing daarvan te vereenigen, waarna z. h. o. Burg. en Weth. worden gemagtigd zoodanige maatregelen te nemen als zij zullen noodig oordeelen.

Op de vraag van den heer *Scheerenberg* of er o. a. op het verzoek van *Geldermann* om vrijstelling van hoofdgeld, is beslist, antwoordt de Voorz. deze zaak te zullen onderzoeken, zoo noodig met lastgeving de vervolging te staken.

De zitting is daarna gesloten.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Avondzitting van Dingsdag 28 *December*.

De Voorz. heropent thans de beraadslagingen over hoofdstuk V (Binnenl. Zaken).

De heer *Regout* treedt in eenige beschouwingen over het weinige, dat hier te lande, ten behoeve der industrie, gedaan wordt, en brengt dit in verband met de noodzakelijke herziening der wet op de oktrooijen, welke wet hij hoogst gebrekkig acht.

De heeren *de Vos* en *v. Meeuwen* spreken over rivierverbeteringen. De minister, de verschillende Spr's. beantwoordende, erkent, dat er veel verschil bestaat over de armen-wet; eene spoedige herziening durft hij niet toezeggen, maar wel, dat het oog zal gehouden worden op de leemten en gebreken der wet, om, als de tijd daar is, verbetering aan te brengen. — Er zal worden onderzocht of verbeteringen aan de Staats-courant te maken, zonder te veel kosten kunnen geschieden, en het blad meer te maken tot een administratief memoriaal. De spoediger opname van rivierberigten zal zooveel mogelijk worden daargesteld. — De indiening van eene algemeene wet op den waterstaat hoopt de minister welhaast te zullen kunnen bewerkstelligen. — Wat het arrest van den Hoogen Raad nopens de aardhaling betreft, omtrent dit onderwerp zijn reeds voorloopige maatregelen genomen, ten einde eene tot stand brenging van wettelijke bepalingen op dit stuk te bevorderen.

Omtrent de wenschelijkheid van de stichting van een stoomgemaal nabij Steenenhoek, — zegt de Minister, dat hij die erkent; als hij dit jaar daaraan nog geen uitvoering heeft gegeven, dan is het alleen daaraan toe te schrijven, dat hij de uitgaven niet nog hooger heeft willen stellen. Hij hoopt echter in het volgend jaar in de gelegenheid te zijn, dat stoomgemaal tot stand te doen brengen. Over eene betere verdeeling der beurzen aan de Hoogescholen, en wat hieromtrent in Groningen geschiedt zegt de Minister, dat hij dit punt wil onderzoeken, maar dat hij toch moet opmerken, dat de tegenwoordige verdeeling al sedert lang bestaat. Ook is er op aangedrongen om meer te doen voor het landbouwkundig onderwijs. Hierop antwoordt de Min., dat dit van zelve te pas zal komen bij de wetten nopens het middelbaar en hooger onderwijs. — Over de regeling der treinen bij den Rijnspoorweg, kan de Min. nu bezwaarlijk een antwoord geven; daarover zijn onderhandelingen aanhangig. Hij moet echter opmerken, dat men niet voorbij moet zien, dat door de nachttreinen een zware last op de Rijnspoorwegmaatschappij wordt gelegd. — Indiening eener wet tot wering der besmettelijke veeziekten, is een punt van overweging bij de regering. Ook het wets-ontwerp omtrent de veeartsenijkunde zal een van die zaken zijn, die hij hoopt met spoed te kunnen aanbieden, doch hij verzoekt der Kamer daarmede geduld te willen hebben, tot dat de ontwerpen omtrent de uitoefening der geneeskunde zullen zijn afgehandeld. Er is betwijfeld, of de zaken der nijverheid wel genoeg bij Binnenl. zaken behartigd worden. De min. zegt, dat deze zaken met even veel ijver als andere onderwerpen worden behandeld. Nopens eene herziening der wet op de oktrooijen bestaat verschil van gevoelen, maar de regering heeft ook daarop hare aandacht gevestigd. Aan den wensch tot verbetering der kleine rijksrivieren zal, zoodra de middelen daartoe aanwezig zijn, gevolg worden gegeven.

De algemeene beraadslagingen worden hierop gesloten en hoofdst. V. met algemeene stemmen *aangenomen*.

Thans is aan de orde de behandeling van hoofdst. VI (Hervormde Eeredienst).

Nadat door den heer *van Nispen* eenige korte beschouwingen waren medegedeeld betrekkelijk de beschikkingen, die door kerkbesturen en kerkelijke administratiën kunnen genomen worden, naar aanleiding van het Kon. Besluit van 16 Aug. 1824, en op het wenschelijke had gewezen, dat de Staat op stichtingen en liefdadige inrigtingen een behoorlijk toezigt houde, — wordt dit hoofdstuk in stemming gebragt, en met algemeene stemmen *aangenomen*.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over hoofdst. VII (R. Katholijke Eeredienst).

Niemand daarover het woord verlangende, wordt dit hoofdstuk in stemming gebragt, en mede met eenparige stemmen *aangenomen*.

Thans worden de beraadslagingen over Hoofst. VII (Marine).

De heer *van Rijckevorsel* acht het niet noodig, langer aan te dringen op de uitbreiding van de Nederlandsche zeemagt in de Oost Indische bezittingen, en neemt genoegen met des Ministers betuiging, dat hij gaarne alles zal doen, om die zeemagt hoe langer hoe meer zoodanig zamen te stellen, dat zij aan hare hooge en eervolle roeping kan beantwoorden. Maar op een ander punt wenscht hij de aandacht des Ministers te vestigen. Niet alleen is het wenschelijk, dat onze bezittingen door eene sterke maritime magt worden beschermd; maar hij acht het ook van het hoogste nut, dat van tijd tot tijd de Nederlandsche vlag zich in de andere transatlantische gewesten vertoone. Niet uit ijdele eerzucht of gehechtheid aan de geschiedkundige herinneringen van Nederlands zeewezen; maar in het belang inzonderheid van handel en scheepvaart onderwerpt hij dit denkbeeld aan 's Ministers oordeel.

Wanneer de Minister van Marine zich wil verstaan met zijn ambtgenoot van Buitenland, dan zal hij wel vernemen, dat de Nederlandsche konsuls zeer dikwijls klagen dat onze vlag niet gezien wordt en het hun daarom zeer moeijelijk valt de regten van de Nederlanders te doen eerbiedigen.

Spr. verwacht niet te veel van eene wet voor het loodswezen, ofschoon het binnenloodswezen er zoo-zeer door zou kunnen verbeterd worden. Maar hij verwondert zich toch er over, dat de min. het korps loodsen zoo ijverig heeft verdedigd, terwijl het b- kend is, dat door de zorgeloosheid der loodsen veel onheilen plaats hebben, en nog onlangs C. de Wit is vergaan. Spr. hoopt, dat de schuldi- door wiens nalatigheid vele slagtoffers zijn gevall- in deze streng zal worden gestraft.

De heer *Cremers* zegt, dat het hem leed do- even als vorige jaren zijne stem aan dit Hoofdst- te moeten onthouden, omdat het eindcijfer h- veel te hoog voorkomt. Hij verdedigt verder loodswezen, en heeft daarbij voornamelijk op oog de uitmuntende diensten die door de loods- in het Noorden worden bewezen.

De heer *de Clercq* heeft met genoegen ontwaa- dat het uitzigt bestaat op verbetering en herstel d- maritieme gebouwen, en dat dit bij voortdurend- vrede zal kunnen geschieden, zonder verhooging het eindcijfer, daar die inrigtingen niet aan de teg- woordige behoeften beantwoorden. Ook het bouwen partikuliere werven verdient de aandacht deo Minist- Spr. wijst echter ook op de zorgeloosheid der lo- sen, die zulke schromelijke gevolgen telkens hebb- maar hij meent, dat ook de belooning voor zoo zw- pligten ruimer behoorde te zijn.

De minister van marine dankt voor het vertro- wen, aan den dag gelegd over de inrigting van eskader in Oost-Indië. Wat aangaat den geuit- wensch, dat de Nederl. vlag meer dan vroeger vreemde streken worde vertoond, verklaart de nister, dat 's Rijks marine in staat zijn zal, dikwerf het verlangen daartoe door zijn ambtgen- voor buitenl. zaken wordt te kennen gegeven, in behoefte te voorzien. Hij voegt er bij, dat hij volkom- sympathie voor dat denkbeeld gevoelt. Wat betreft loodswezen, acht hij het een dure pligt de verd- diging op zich te nemen van een ligchaam, van bedrijf, dat zich zoo vele opofferingen getroost, aan zoo vele gevaren is blootgesteld als het loo- wezen. Hij betuigt echter, na het gehoorde, voortdurend op de goede nakoming der dienst oog zal worden gehouden. Het toezigt vindt pla- en op grond daarvan zegt hij, dat het loodswe- te wenschen moge overlaten, maar dat het geens- de scherpe verwijten verdient, die men het h- toegebragt. De loods, die straf mogt verdiend hebb- zal deze niet ontgaan; maar of er wel altijd zeemanschap wordt gehandeld, durft hij niet bewe- Bij de aanstaande wet op het loodswezen zal de antwoordelijkheid van den loods worden uitgeb- De Minister zal die wet zoo spoedig doenlijk deze zitting aanbieden, maar hij heeft er gee- rouw over, dat hij ze nog niet heeft ingediend, eerst in den laatsten tijd heeft zich de noodzakel- heid van eene wettelijke regeling doen gevoelen.

Intusschen houdt men het toezigt, en ten bl- daarvan deelt hij mede, dat jaarlijks 25000 loo- reizen worden gedaan, en dat in 1856 19, in 1- 17, en in 1858 18 loodsen zijn gestraft. Ver- beroept Spr. zich op een brief van de Kamer Koophandel en Fabrieken te Groningen, die h- groot genoegen heeft gedaan, en waaruit ook blij- dat het loodswezen geene strenge berisping verd- en dat het toezigt met ijver wordt waargenomen.

Ten aanzien van de wenschelijkheid, om an- bepalingen nopens de bezoldigingen vast te stell- zegt de minister, dat er bij de loodsen een g- *esprit de corps* bestaat, een kommunismus van beurs. Of het mogelijk is om dat punt bij de w- regelen, hij zal het beproeven, maar twijfelt daar-

De heeren *Rijckevorsel*, *de Clery* en *Cremer* heb- nader hunne meening toegelicht, waarop Hoofd- *VII* (Marine) met algemeenen stemmen tegen van den heer *Cremers* is aangenomen

De zitting is hierop verdaagd tot Woensdag mor-

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.